

“El tema de ser veloç o lent no monopolitza pas la novel·la”

Imma Monsó (Lleida, 1959) publica a Planeta la novel·la *La dona veloç*, obra distingida amb el premi Ramon Llull.

—La protagonista diu que té vocació de lenta i li és difícil de contravenir la seva natura veloç, però després ja no hi insistirà més. La reflexió inicial sobre ser veloç o lent desapareix en el curs del llibre. El lector ha de pensar que ser veloç o lent és allò que determinarà el tarannà i els actes dels personatges de la novel·la, de tot allò que hi facin?

—En gran mesura, sí. També és veritat que aquest tema, que dóna títol al llibre, ha protagonitzat excessivament, fins a monopolitzar-la, la recepció de la novel·la. L'ha monopolitzada perquè es un tema actual, que va d'acord amb la societat. Les altres coses que hi ha a la novel·la, que per a mi són tant importants o més, han passat desapercebudes, subsumides pel famós tema del temps, de la velocitat, de la lentitud, etcètera.

A més de les relacions familiars i la importància dels llaços biològics enfront dels llaços creats pels membres de la família, i també de la importància dels bons amics —qüestions que sempre m'ha agradat de tocar—, hi ha el tema de la mistificació de la intel·ligència, per exemple, un dels elements clau de la novel·la. I també el de la intolerància.

—Hauríeu pogut titular la novel·la *La mistificació de la intel·ligència*, doncs. I llavors us hauríeu queixat que no es parlava prou de ser veloç o lent.

—Seria un títol més d'assaig, i la novel·la ha de tenir un títol de novel·la. Passa que el temps és com l'espai, el teló de fons de tot. El problema el té la protagonista amb el temps, amb el fet que la percepció interna i subjectiva del temps no acabi de concordar amb el temps que es viu a fora.

—Coneixeu cap assaig, cap estudi, sobre ser veloç o lent?

—Sí, molta cosa. Fa molts anys que m'interessa el tema i que em preocupa. Quan m'he de posar en un tema que sento molt dintre meu acostumo a llegir molt assaig. Hi ha un article molt bo al *New Yorker*, d'Oliver Sacks, sobre la percepció subjectiva accelerada del temps, en determinats caràcters i malalties, i també a mesura que ens fem vells. Diem que el temps ens passa més de pressa quan ens fem grans, per-

Imma Monsó publica la novel·la *La dona veloç*, premi Ramon Llull, a l'editorial Planeta.

què la nostra percepció del temps s'accelera.

—Capítol a capítol, alterneu la tercera persona amb la primera, però les veus no són gaire diferents, perquè la primera persona explica moltes accions externes i la tercera s'acosta a l'interior de la protagonista. A què treu cap l'alternança de les dues veus, doncs?

—Sí, la veu en tercera persona, com moltes terceres persones, és la protagonista, no és un narrador omniscient. La diferència de veus és la diferència entre expressar allò que ella sent o recorda i veure's des de fora, veure-la evolucionar, veure els moviments que fa quotidianament i fins a quin punt són extremes les conseqüències d'aquesta percepció subjectiva del temps. D'una altra banda, jo diria que els capítols en primera persona, més serens, on expressa la seva vocació de dona lenta, ens permeten un repòs, mentre que en els altres, amb més diàleg, hi ha la velocitat, la rapidesa, les con-

seqüències de la seva natura veloç. El conflicte entre vocació i natura, que sempre m'ha interessat, s'expressa una mica mitjançant aquest recurs del canvi de punt de vista.

—La natura triomfa sobre la vocació?

—Sí. Es podria dir que sí. La natura és molt potent.

—Ser lent, no viure de manera precipitada, no deu pas resoldre-ho tot, oi? La qüestió no és ser lent o veloç.

—No, és clar. La qüestió és lluitar contra els excessos. És una qüestió de prudència aristotèlica. Ella lluita contra els excessos de la seva natura i també contra una societat que comet els mateixos excessos.

—La primera idea que expressa la protagonista és que enyor el temps que va avorrir-se a can Bach, on va avorrir-se a fons, de valent, diu.

—L'enyorament de l'avorriment prové d'experiències pròpies. Jo recordo amb enyor els llargs deserts de temps davant meu perquè llavors has d'omplir aquest buit tan terrible amb la creativitat. L'avorriment t'obliga a construir-te un món paral·lel i et dóna una energia que de gran no trobes, perquè no tens llargues esperes durant el dia ni períodes d'oci.

Lluís Bonada